

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Z REALIZACE

KLÍČOVÉ AKTIVITY Č. 4

Název Klíčové aktivity projektu:	VLIV VÍCESMĚNNÝCH PROVOZŮ NA VÝKON PROFESE A FYZICKOU ZÁTĚŽ
Bipartitní platforma:	Stavebnictví I.

Obsah:

1) Stručný popis zaměření aktivity.....	2
2) Materiály, zdroje.....	3
3) Způsob zapojení a přínos cílové skupiny v rámci řešení KA.....	3
4) Vybraná témata pro tematická setkání dle závěrů vstupní analýzy.....	4
5) Projednávaná témata při realizaci tematických setkání.....	4
6) Zhodnocení a výsledky ověřování v praxi.....	6
7) Výsledky diskusí, přijaté závěry z tematických setkání.....	9
8) Přehled doporučení pro oblast klíčové aktivity 04.....	11

Zpracovatelé:

Stanislav Augustin
Jana Chobotská
Bc. Iveta Pýchová
Milan Strnad
Josef Vojtíšek
Radek Vlasák

Přílohy zprávy:

Vstupní analýza
Výsledky ověření v praxi
Výstup z tematických setkání k dané KA

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

1) Stručný popis zaměření aktivity

Klíčová aktivita č. 04 byla zaměřena na „Vliv vícesměnných provozů na výkon profese a fyzickou zátěž a navazuje částečně na předchozí projekt zaměřený na důchodovou problematiku.

Dotazníkové šetření přineslo účast 487 respondentů z řad dělnických profesí, kterých se problematika vícesměnných provozů týká. Jedná se o reprezentativní zastoupení cílové skupiny projektu. Výhodou byla širší oslovených profesí i pracovišť. Z tohoto pohledu se jednalo o unikátní akci, která zřejmě nebude dlouho opakována. Přinesla vysokou administrativní pracnost, která se však vyplatila. Získané poznatky, obsažené v části 7.2 – Analýza budou dlouhodobě využitelné a mají obecnou platnost. Jedním ze zjištění je otázka, zda lze ve stavebnictví aplikovat pouze jednosměnný provoz. Shodou okolností k této otázce proběhly diskuse i na setkáních, které organizoval Svaz podnikatelů ve stavebnictví. Jejich výsledek nebyl jednoznačný.

Automatizace a robotizace prací, spolu s digitalizací hovoří spíše pro dočasnost vícesměnných provozů, termínové, kvalitativní tlaky a v neposlední řadě i snaha o snížení nákladů budou jejich existenci spíše podporovat. Zřejmě jejich podíl bude postupně klesat, ale úplně ještě dlouho budou ve stavebnictví působit. Velký význam sehraje i vypěstlost národních ekonomik, geografická poloha stavby či provozovny a další, obtížně definovatelné faktory. Naopak, skepticky se naši diskutující vyjadřovali k možnosti znovuvybudování stravovacích, ubytovacích, zdravotních, rekreačních či rehabilitačních zařízení v rámci činností stavebních organizací.

Naopak, základní profese vícesměnných provozů byly uváděny mezi těmi, jejichž nositelé by mohli odcházet dříve do starobního důchodu, případně je jinou formou v této disciplíně zvýhodnit.

Cílem je nastavení „stabilního systému férových důchodů“, reforma má „zohlednit zásluhovost, navržený model má získat celospolečenskou shodu“. Do zásluhové části by se měla promítnout i práce v důchodovém věku.

Důležitou součástí pracovního života je i starost a předcházení negativních vlivů, týkajících se zaměstnání, vlivů práce a prostředí na život a zdraví každého jednotlivého zaměstnance, které má samozřejmě i významný vliv na okolní osoby v rámci zaměstnancova sociálního okruhu osob.

Přímou souvislost na výkon má rovněž i fyzická a psychická zátěž, která působí ve významných objemech na daného zaměstnance a odráží se nejenom na výsledcích a výkonu daného zaměstnance, ale má i významný vliv na rodinný a společenský život daného zaměstnance. Je to jakýsi koloběh zaměstnancova života. Důležitá je především zdravotní situace daného zaměstnance, a to především i z důvodu, že v případě zranění, nebo poškození zdraví, a to nemusí být

jen fyzické, ale i psychické dochází k významného zásahu do samotného výkonu v zaměstnání, nárůstu chybovosti v rámci zaměstnání, dalšímu opotřebenosti daného zaměstnance, zhoršení zdravotního stavu, dalšímu případnému poškození zdraví, které má svou návaznost i na výdajovou stránku rodinného rozpočtu i rozpočtu státu v rámci případné následné zdravotní i nezdravotní péče.

Je naprosto nezpochybnitelné, že jsou zaměstnanci fyzicky pracující ve vícesměnných provozech z hlediska svých jednotlivých profesí dlouhodobě přetěžováni, nejenom z hlediska dlouhodobých přesčasových prací, ale i nároky na stále zvyšující se výkony, se promítají negativně do zdravotního stavu zaměstnanců. To má jednoznačně vliv i na finanční náročnost následných jednotlivých rehabilitací i další náklady na závodní preventivní péči.

Současný stav nedostatku pracovní síly ať odborně vzdělané, nebo i pro pomocné práce je nedostatečný a do oboru stavebnictví přichází stále méně zaměstnanců. I z tohoto důvodu dochází častokrát k přetěžování současných zaměstnanců.

Problematickými oblastmi jsou různé formy stravování, přímo u zaměstnavatelů převážně ve výrobě a převážně v nočních hodinách. Problematická se jednoznačně jeví i kalorická vyváženost stravy v různých pracovních dobách, kdy dochází zpravidla k přijímání rychlých cukrů, sladění rodinného a pracovního života,

zrušená kategorizace náročných profesí v přímé vazbě na dřívější odchod do starobní penze, bez snížení důchodového základu a výpočtu, automatická valorizační doložka, navýšení plateb za pojištění.

Současný stav stále klesajícího počtu zaměstnanců v oboru stavebnictví, kde dle doložených dat chybí nyní cca 40.000 zaměstnanců má dopad nejenom v rámci zaměstnaneckých pracovněprávních poměrů, ale má i dopad do stavu školství, kde nejenom že nebude v brzké budoucnosti téměř nikdo studovat, ale i hlavně nebude osob se vzděláním stavebním, které mají nově příchozím učňům a studentům co předávat. Podíváme-li se na firemní kulturu a nyní nabízené benefity, které v dřívějších dobách přilákali nově příchozí zaměstnanci, tak jsou nyní téměř nedostatečné a bude zapotřebí hledat nové příležitosti oslovení široké veřejnosti v rámci stavebních oborů, a hlavně v rámci jejich záchrany, jako uchránění před jejich samotným zánikem.

Zpracovaná analýza – zajistila relevantní data, v rámci šetření mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v rámci klíčové aktivity.

Cílem zkoumání vlivu vícesměnných provozů na výkon profese a následnou fyzickou zátěž, bylo najít vhodných doporučení, jak pro zaměstnance, tak pro zaměstnavatele i podpořit společné cíle v rámci snížení zátěže zaměstnanců, ozdravných procesů, najít cesty zvýšení produktivity práce.

Cíle nesměřují jenom k zaměstnancům s nižším vzděláním, ale i k zaměstnancům na vedoucích pozicích i personalisty.

2) Materiály, zdroje

- Vstupní analýzy
- Výstupy z tematických setkání
- Výsledky ověření v praxi

Jedním z významných zdrojů klíčové aktivity zabývající se vlivem vícesměnných provozů na výkon profese a fyzickou zátěž byla analýza této klíčové aktivity, kde bylo získáno 530 zodpovězených dotazníků, a bylo zpracováno v rámci dotazníkového šetření i vyhodnocení, které bylo projednáno skupinou expertů. Rovněž byly experty popsány problémy a návrhy řešení, případně doporučení, kterými se jednotlivá Tematická jednání zabývala. Dalším zdrojem byla data z jednání v rámci dané klíčové aktivity byly pohovory se zaměstnanci v rámci kontaktů OS Stavba ČR a SPS v jednotlivých firmách.

Statistické vyhodnocení probíhalo za účasti obou sociálních partnerů a z jednotlivých tematických setkání byly vypracovány Dílčí výstupy, které tvořili strukturu následného doporučení pro konkrétní dané firmy.

Předběžné závěry byly oběma sociálními partnery shrnuty do konkrétních doporučení.

Některá doporučení expertů byla zahrnuta v rámci některých firem do kolektivního vyjednávání a následně byla hodnocena i účinnost a potřebnost v rámci navržených změn. Výstupy z hlediska ověření v praxi jednotlivých firem byly zapracovány do závěrečné zprávy.

3) Způsob zapojení a přínos cílové skupiny v rámci řešení KA

Cílovou skupinou byly členské firmy Svazu podnikatelů ve stavebnictví a OS Stavba ČR. Členské firmy obou organizací se také účastnili jako cílová skupina i jednotlivých Tematických setkání, kde se vyjadřovali k dané tematice. Podklady k tematickým setkáním a výsledky jednání – dílčí výstupy byly zasílány všem členům, se zájemci z jejich řad pak byla spolupráce častější v rámci jejich připomínek a doplnění. V rámci celé realizace klíčové aktivity a po celou dobu samotné realizace projektu pracovali experti na výstupovém materiálu v přímé souvislosti se zaměřením na praxi.

Vyhodnocování a přípravě doporučení byla věnována maximální pozornost, aby konkrétní případy z praxe bylo co nejhmotatelnější a nejvyužitelnější.

Do pilotního ověření ve firmách byly zařazeny firmy z cílových skupin, kde došlo k samotnému ověření v praxi.

4) Vybraná témata pro tematická setkání dle závěrů vstupní analýzy

Hned na prvním tematickém setkání bylo dohodnuto se sociálním partnerem, že dojde k rozpracování tématům na tomto jednání navrženým, které budou na jednotlivých Tematických jednáních dále projednávány, mezi sociálními partnery, a to Odborovým svazem Stavba České republiky a Svazem podnikatelů ve stavebnictví v rámci bipartitních jednání, kde po dokončení Tematických setkání došlo i k pilotnímu ověření v rámci jednotlivých firem. Na základě spolupráce sociálních partnerů došlo k rozpracování jednotlivých témat, a to formou analýzy:

- Fyzioterapeutické doporučení
- Doporučení v oblasti spánkového režimu
- Doporučení stravování, odborník na výživu
- Důchodový systém
- Nárok na důchod versus odpracovaná doba
- Navýšení dovolené
- Navýšení dnů pracovního volna
- Sladění pracovní a rodinný život
- Zkrácení pracovní doby
- Znovuzavedení kategorizace práce ve vztahu k dřívějšímu odchodu do starobní penze.
- Propojení sociálního zabezpečení ve vztahu k odpracované, době v nerovnoměrných a vícesměnných provozech související s hrazením pravidelné lázeňské péče.

K těmto výše popsaným základním tématům byly zpracovány dílčí závěry, s kterými se sociální partneři ztotožnili v rámci daného projektu.

5) Projednávaná témata při realizaci tematických setkání

- **Analýza vlivu vícesměnných provozů na výkon profese a fyzickou zátěž**
- **Fyzioterapeutické doporučení**
- **Důchodový systém**
- **Spánkový režim**
- **Nárok na důchod versus odpracovaná doba**
- **Výživa člověka**
- **Shrnutí Tematických setkání**

Popis problematiky:

1. Fyzioterapeutické problémy:

Vliv vícesměnných provozů na zdraví zaměstnanců je prokázán mnoha studii.

Práce ve směnném provozu má vliv nejenom na samotné zdraví zaměstnanců, ale i na chod samotných firem, které směnnými režimy zvyšují svou kapacitu výroby i případně udržují provoz.

Případné příplatky za směnnost, které byly v dřívější době zrušeny, a to i v KS, kde se jednalo převážně o příplatek za odpolední směnu, nejsou v dnešní uspěchané době nikterak lákavé a zaměstnanci by spíše uvítali jednosměnný pracovní režim.

Nicméně v rámci dané směnnosti je nutné podotknout, že hlavní kámen úrazu a problém se zdravím zaměstnanců je převážně v souvislosti s noční prací, kde sice zaměstnanec má v současné době příplatek za práci v noci, nicméně má rovněž i z hlediska následného dlouhodobého střídání pracovních směn, kdy častokrát pracuje i v rámci tzv. přesčasové práce a dochází k úplnému převrácení spánkového režimu, problémy neněkolik let s usínáním a sladěním svého života.

Je rovněž prokázáno, že v rámci vícesměnných provozů že je zapotřebí věnovat rehabilitaci a fyzioterapeutaci, týkající se daných zaměstnanců větší pozornost, pro zmírnění následků, které mají negativní vliv na samotného zaměstnance a přechod v rámci vícesměnných provozů není nikterak lehký.

Dá se v tomto ohledu klidně říci, že jde v samotné úvaze i o ohrožení zdraví daného zaměstnance, který se musí dle přijaté nabídky práce přizpůsobit stanoveným podmínkám, musí přizpůsobit své návyky, životní styl, biorytmy, a hlavně se musí pokusit o sladění pracovního a rodinného života.

Na zaměstnance v oboru stavebnictví působí rovněž i jiné vlivy jako je střídání ročních období, práce při vysokých klimatických výkyvech počasí a práce v rámci které dochází k výkonu práce na místech s vysokou mírou nebezpečnosti, která má vliv dále i na psychiku daných zaměstnanců.

Mezi výhodami práce ve směnném provozu určitě najdeme:

- Vyšší finanční ohodnocení
- Zkrácenou pracovní dobu
- Možnost reagovat pružně na změnu nabídky a poptávky

Mezi nevýhody práce ve směnném provozu patří:

- Zcela převrácení biorytmu zaměstnance
- Psychosomatické riziko onemocnění
- Významný negativní vliv na sociální, a hlavně rodinný život

2. Důchodový systém

Řadu let se hovoří o důchodové reformě a že je zapotřebí ji po dlouhé době udělat pro udržitelnost daného systému.

Hlavně politickou neshodou a nejednáním, protlačováním změn bez projednání a absolutnímu většinové shodě nedošlo doposud v rámci důvěry veřejnosti i ke ztotožnění s danými návrhy. Důchodová reforma proběhla v předchozích letech již několikrát a důkazem, že proběhla je jistě například změna a prodloužení věku odchodu obyvatel do starobního důchodu jako minimální potřebná doba zákonného důchodového pojištění.

V rámci přípravy další důchodové reformy pracuje dlouhodobě Důchodová komise, kde mají své zástupce všechny strany tripartity a Vláda dostává od této komise pravidelné zprávy a doporučení.

Zda se bude i nová vláda zabývat těmito doporučeními ukáže až čas.

Nicméně je jednoznačně prokazatelné, že mají vícesměnné profese negativní vliv na nejenom zdraví jednotlivých zaměstnanců, ale i vliv na době dožití a užití důchodu.

Zjevné je i to, že by mělo dojít ke stanovení a výběru fyzicky náročných profesí v oblasti stavebnictví, kde jednotliví zaměstnanci pracují v nočních směnách, a mají i převrácený spánkový režim ve vztahu k dřívějšímu odchodu do starobní penze a přímě souvislosti s počtem odpracovaných dnů v nočních směnách.

Tyto fyzicky náročné profese z oblasti stavebnictví, by měli být v rámci důchodové reformy jednoznačně definovány, a to ve shodě mezi sociálními partnery OS Stavba a SPS, nicméně bude velmi obtížné je v rámci důchodové reformy, chystané novou vládou, prosadit. Stejně shody by mělo být včas dosaženo i v jiných chystaných změnách v penzích. Programové prohlášení vlády je již zahrnuje, byť v obecné rovině.

Nicméně v prohlášení vlády dřívější odchod do penze ve vztahu k vícesměnným provozům a práci v nich zmiňována není a slibované snížení sociálních odvodů o dva procentní body uvítá spíše podnikatelská strana.

Nicméně je hlavním předpokladem konsolidace a udržitelnost veřejných financí, což se v současné době jeví jako ne příliš reálný cíl.

3. Spánkový režim

Spánek je svým významem zcela nenahraditelný a významný vliv nejenom na obnovení životní síly, zdraví, ale i psychické nálady, která se zpětně odráží a naplňuje ostatní potřeby dané osoby.

Pravidelný a kvalitní spánkový režim předchází významně civilizačním chorobám a zajišťuje toliko potřebný odpočinek jednotlivce.

Pravidelný spánek má významný preventivní vliv předcházení pracovních úrazů a samozřejmě jde i ruku v ruce s vyšší výkonností daného jednotlivce, jako zaměstnance.

Osoba, která je dostatečně odpočinitá má výrazně menší % podílu na nekvalitní výrobě, nebo práci, poněvadž je i dostatečně nabitá energií.

V rámci střídání směn je důležité plánovat směny tak, aby daní zaměstnanci měli dostačnou dobu pro regeneraci sil a odpočinek.

4. Nárok na důchod versus odpracovaná doba

V současné době jsou nastaveny parametry vzniku nároku na důchod a je zapotřebí se v této souvislosti i zaměřit na osoby pracující ve směnných provozech, a hlavně pracující v rámci přesčasové práce, kde například zaměstnanci odpracují více směn sice za zvýhodněných finančních podmínek, ale pro výpočet doby minimálního důchodového spoření se daná doba nikterak nezapočítává. To znamená, že ve svém důsledku daný zaměstnanec svou potřebnou dobu odpracuje mnohem dříve, a to i v řádu let, ale do potřebné doby důchodového pojištění se tato doba nezapočítává.

5. Výživa člověka

Správné rozložení stravování a kvalita stravy má významný vliv na zdraví člověka i jako preventivní předcházení civilizačním chorobám. Stravování a vyvážená strava má vliv i zdraví chrupu, zvýšené finanční náklady na podporu zdraví, výdaje domácnosti, výkonnost zaměstnance, spokojenost a produktivitu. Z tohoto důvodu je nutné se zabývat výživou člověka jako i zaměstnance, poněvadž i v pracovněprávní oblasti má daná výživa významný vliv na prevenci rizika vzniku pracovních i mimopracovních zdravotních komplikací a úrazů.

6) Zhodnocení a výsledky ověřování v praxi

Za velmi významné a přínosné, lze považovat společné jednání zástupců OS Stavba ČR a SPS v rámci bipartitních jednání, kdy dochází v rámci sblížení názorů k posunu z teoretické do praktické části jednotlivých výstupů, a to převážně prostřednictvím KS a Kolektivní smlouvy vyššího stupně.

Tyto výstupy mají vliv nejenom směrem k legislativě, ale i směrem ke zlepšování pracovního prostředí zaměstnanců pracujících ve vícesměnných provozech, zlepšení zdravotního stavu zaměstnanců a v neposlední řadě má péče o zaměstnance významný vliv na výkonost profese a rodinný život zaměstnanců.

Významný vliv má spolupráce sociálních partnerů i v oblasti legislativní, a to nejenom zaměřené na Zákoník práce, ale i na sociální oblast a zdraví a je zapotřebí tyto aktivity prohlubovat a rozvíjet.

Je zapotřebí věnovat větší pozornost zaměstnancům ve vícesměnných provozech, zaměstnancům pracujícím v nočních směnách a pravidelně sledovat a vyhodnocovat případné problémy zaměstnanců související s výkonem i jednotvárné práce.

Zapotřebí je rovněž i sledovat četnost problémů s výkonem noční práce a práce v noci, kde mají zaměstnanci převrácený proces spánku a biorytmů, přímo související s odpočinkem a případným zvýšením rizikem úrazů.

Je zapotřebí věnovat více pozornosti zaměstnancům pracujícím v nerovnoměrně rozvržených pracovních směnách a souvislostem s rehabilitacemi, které by měli být zaměřeny na konkrétní doporučení závodního preventivního lékaře.

Významná pozornost by měla být věnována jak z řad zaměstnavatelů, tak z řad samotných zaměstnanců předcházení psychosomatickým rizikům onemocnění.

Pravidelný režim lázeňských pobytů pro zaměstnance-1/3 příspěvek zaměstnanec, 1/3 příspěvek zaměstnavatel a 1/3 spoluúčast zdravotní pojišťovna - 5 let před nárokem na starobní penzi je reálný za předpokladu dohody sociálních partnerů a podpory změny legislativy v rámci zdravotní prevence a rehabilitace zaměstnanců pracujících v nerovnoměrně rozvržených pracovních režimech a nočních směnách.

Sám zaměstnavatel by měl mít zájem informovat zaměstnance o možných rizicích za účelem udržení produktivity a kvality výroby.

Na straně zaměstnavatele by měla být i snaha blíže poznat zaměstnance nejen po zdravotní stránce (lékařská prohlídka), ale i psychická odolnost v případě přidělení na práce v nočních směnách. Je zapotřebí pravidelně projednávat v rámci bipartitních jednání stravování zaměstnanců a případné

V rámci pilotního ověření vyplynulo, že je zpětné zavedení kategorizací práce a souvisejícího dřívějšího odchodu do penze u vybraných fyzicky náročných profesí v oboru stavebnictví významným tématem a zaměstnanci i firmy by uvítali dlouhodobé stabilní právní prostředí, garantující jim předvídatelné prostředí a jistoty do budoucna v případě, kdy dojde k celostátnímu politickému konsensu.

Shoda byla i na stanovení předem specifikovaných podmínek výběru fyzicky náročných profesí, která by měla být dále rozpracována, konkretizována a přesně specifikována ve vztahu k podmínkám, potřebném času a za případnou jakou úlevu by jak firmy, tak zaměstnanci mohli přispět této geopolitické dohodě.

Odpracovaná doba zaměstnanců pracujících v noci, v souvislosti s dobou odpracovaných směn, by měla být zohledněna ve vztahu k dřívějšímu odchodu do penze.

Spánkový režim a převrácené spaní má negativní vliv na zdraví zaměstnanců a současně i na výkonnost v noční době.

Všichni účastníci pilotního ověření se shodují, že by mělo dojít k shodě na výběru fyzicky náročných profesí v oblasti stavebnictví, kde jednotliví zaměstnanci pracují i v nočních směnách, které budou zohledněny v rámci dřívějšího odchodu do penze.

Účastníci pilotního ověření se shodují, že by mělo v rámci důchodové reformy dojít i k přehodnocení odvodové činnosti za zaměstnance ve vztahu k navýšení plateb do důchodového systému.

Je zapotřebí změnit archivační dobu mzdových listů z 30 let na 50 let, a to z důvodu, že se stále objevují zaměstnanci, kteří mají problém doložit výkon práce trvající déle než 30 let, kdy pracovali u jiného zaměstnavatele. Tato změna přinese pouze náklady na archivaci a legislativní změnu.

Automatická valorizace důchodů je reálná v případě geopolitické a celospolečenské dohody a vyřešila by i stabilitu prostředí ve vztahu k daným předvídatelným očekáváním.

Spánek je svým významem zcela nenahraditelný a významný vliv nejenom na obnovení životní síly, zdraví, ale i psychické nálady, která se zpětně odráží a naplňuje ostatní potřeby dané osoby a je zapotřebí zaměstnancům opakovat, jaký vliv má dobrý spánek a jak ho dosáhnout na každý organismus.

Pravidelný a kvalitní spánkový režim předchází významně civilizačním chorobám.

Pravidelný spánek má významný preventivní vliv předcházení pracovních úrazů a samozřejmě jde i ruku v ruce s vyšší výkonností daného jednotlivce, jako zaměstnance.

Osoba, která je dostatečně odpočínutá má výrazně menší % podílu na nekvalitní výrobě, i pracovním výkonu v práci.

V rámci střídání směn ve vícesměnných provozech je důležité plánovat směny tak, aby daní zaměstnanci měli dostatečnou dobu pro regeneraci sil a odpočinek, což se povětšinou děje, nicméně zaměstnanci pracují nejenom v rámci přesčasové práce i řadu dní, ale dělají následně další činnosti doma, které mají rovněž i negativní vliv na jejich zdraví a je zapotřebí jim toto připomínat.

U zaměstnanců starších 40 let se začínají objevovat zdravotní komplikace, související s přetěžováním organismu po dlouhá léta pracovní činnosti a mělo by dojít z hlediska bipartitní spolupráce k preventivním činnostem obou partnerů v rámci předcházení tohoto stavu.

Zaměstnavatelé by měli zaměstnance informovat před nástupem na noční práci o optimální formě stravování a odpočinku mezi směnami. Zaměstnanci při neznalosti těchto základních principů pak dělají chyby v zaměstnání, hrozí zvýšené nebezpečí úrazu, poškození zdraví, případně majetku a dopad to může mít i na rodinné soužití.

Zaměstnanci by uvítali změnu důchodového systému v souvislosti s odpracovanou dobou ve vícesměnných režimech a dobou odpracovanou v nočních směnách.

Rovněž by zaměstnanci ocenili zohlednění odpracované doby u přesčasové práce ve vztahu k případnému nároku na dřívější odchod do důchodu.

V současné době jsou nastaveny parametry vzniku nároku na důchod a je zapotřebí se v této souvislosti i zaměřit na osoby pracující ve směnných provozech, a hlavně pracující v rámci přesčasové práce, kde například zaměstnanci odpracují více směn sice za zvýhodněných finančních podmínek, ale pro výpočet doby minimálního důchodového spoření se daná doba nikterak nezapočítává. To znamená, že ve svém důsledku daný zaměstnanec svou potřebnou dobu minimální dobu odpracuje mnohem dříve, a to i v řádu let, ale do potřebné doby důchodového pojištění se tato doba nezapočítává.

Prodloužení přestávky na jídlo a oddech je reálné v jednosměnných provozech za účasti změny legislativy-úprava pracovní doby, nebo úpravě pracovní doby v KS a dohodě se sociálním partnerem. Bude ale souviset s prodlouženou pracovní dobou, kterou nejspíše nebudou akceptovat samotní zaměstnanci.

Správné rozložení stravování a kvalita stravy má významný vliv na zdraví člověka i jako preventivní předcházení civilizačním chorobám. Stravování a vyvážená strava má vliv i zdraví chrupu, zvýšené finanční náklady na podporu zdraví, výdaje domácnosti, výkonnost zaměstnance, spokojenost a produktivitu. Z tohoto důvodu je nutné se zabývat výživou člověka jako i zaměstnance, poněvadž i v pracovní právní oblasti má daná výživa významný vliv na prevenci rizika vzniku pracovních i mimopracovních zdravotních komplikací a úrazů.

Pomoc výživového specialisty je vítána a doporučujeme ji zahrnout jako možný benefit do Kolektivních smluv.

Z pilotního ověření vyplynulo, že dochází k významnému nevyváženému stavu stravování zaměstnanců ve vícesměnných provozech a je zapotřebí se věnovat této problematice hlouběji i z důvodu následného zlepšení zdravotního stavu zaměstnanců.

Zpráva byla strukturována podle požadavků projektu. Výběr posuzovaných témat je širší a zahrnuje všechny hlavní oblasti zkoumané problematiky. Formální členění je přehledné a vychází z logicky zpracované analýzy. Zpráva obsahuje řadu konkrétních údajů, které mohou být využity i v jiných materiálech. Formulace popisu použitých postupů jsou srozumitelné pro široký okruh zájemců o seznámení se zprávou. Na jednotlivých dílčích setkáních byl projednání věcného obsahu věnován dostatečný časový prostor a účastníci měli možnost se v diskusích vyjádřit k přednášeným podkladům. V případě potřeby byly podklady předávány partnerům k dalšímu využití. V diskusích se neobjevily požadavky na zařazení dalších dílčích témat.

Forma setkání musela být přizpůsobena Covidové pandemii a část z nich probíhala on-line. Všichni účastníci setkání – i díky dobré přípravě organizátorů – připojení zvládli a diskuse i výklad probíhaly v optimálních podmínkách. Na přijatých doporučeních se aktivně podílel i Svaz podnikatelů ve stavebnictví ČR zpracováním samostatných návrhů vždy po konání setkání. I doporučení z jednotlivých dílčích setkání byly chápány jako společná. Diskuse na nich probíhaly ve věcném a přátelském ovzduší s cílem najít konkrétní formulace, které by vycházely z realizačních možností obou partnerů. Řada výstupů bude uplatňována prostřednictvím tripartity případně vyšších stupňů řízení obou partnerů. Doporučujeme zejména před ukončením prací na konečné verzi zprávy některá doporučení aktualizovat v návaznosti na programové prohlášení nové vlády, případně na nové návrhy zákonů a vyhlášek.

Vzhledem k širší obsažené problematice přesahuje význam zprávy rozměry, požadované projektem. Jak již bylo naznačeno, bude vhodné ji využívat i při zpracování dalších programových materiálů obou partnerů.

7) Výsledky diskusí, přijaté závěry z tematických setkání

1. Tematické setkání – Dotazník

Experti doporučují v rámci KA 04 a přípravě analýzy připravit soubor otázek, které se mají dále rozpracovat na podrobnější otázky, které budou elektronicky konzultovány s cílem vytvořit kvalitní Dotazník, šířitelný jak elektronicky, tak i písemně se zaměřením na KA 04 tzn. Vliv vícesměnných provozů na výkon profese, a hlavně na fyzickou zátěž jednotlivých zaměstnanců a skupin zaměstnanců.

Dále rovněž i rozpracovat mají experti za úkol zpracování základní strukturu otázek, konzultovat je vzájemně, vytvořit dotazník a následně jej i rozeslat sociálním partnerům.

2. Analýza

V rámci dotazníkového šetření bylo získáno 487 dotazníků. Ukončením sběru bude zpracováno vyhodnocení.

Získané odpovědi byly z absolutních čísel převedeny do procentuálních podílů a jsou tak připraveny pro skupinu expertů, k formulaci problémů a návrhů řešení.

- Díky reálnému obrazu dotazníkového šetření došlo ke zjištění, že byla oslovena významná část zaměstnanců z řad dělnických profesí, kterých se daná problematika týká a mělo by se další zkoumání zaměřit i nadále na tuto významnou skupinu zaměstnanců
- Mělo by dojít k zaměření pozornosti na pracovní prostředí, kde dochází k jednotvárnému zaměření pracovní činnosti, a tak vyššímu opotřebení částí těla jednotlivých zaměstnanců a dále více rozpracovat potřebné změny.
- Sledování by mělo probíhat jak na pracovišti výroby, tak pracovišti kanceláří.
- Prioritní význam sledování by měl být směřován na výkon noční práce a dále by měla být projednávána

- Další zkoumání a rozbor by se měl zaměřit na spánkový deficit a následnou činnost při výkonu práce v zaměstnání.
- Měla by být věnována pozornost sladění pracovního a osobního života zaměstnance, který má významný vliv i na výkonnost daného zaměstnance.
- Dal by se aplikovat pouze jednosměnný provoz v oboru stavebnictví?
- Měla by se věnovat pozornost stravování zaměstnanců s pravidelnou četností a pravidelným vyhodnocování.
- Mělo by dojít k zpětnému vybudování stravovacích zařízení u zaměstnavatelů
- Zaměřena pozornost by měla být rovněž i k pitnému režimu
- Pozornost by měla být zaměřena i na zdravotní stav zaměstnanců a jejich zdravotní obtíže ve vztahu k případným rehabilitacím.

3. Fyzioterapeutické doporučení

- Sestavit plán fyzioterapeutických doporučení dle výše věku zaměstnanců a odpracovaných let.
- Zaměřit se více na zdraví zaměstnanců ve spolupráci se závodně preventivním lékařem a navrhnout dlouhodobější rehabilitační procesy zaměřené na činnosti konkrétních skupin zaměstnanců se stoupající tendencí v rámci odpracovaných let u zaměstnavatele.
- Ve spolupráci s odborovými organizacemi zajistit informování zaměstnanců o jednotlivých doporučeních.
- Umožnit zaměstnancům konzultaci s nasmlouvaným specialistou v oblasti fyzioterapie.
- Věnovat zvýšenou pozornost zdraví zaměstnanců nad 40 let, vyhodnocovat zdravotní stav ve vztahu k potřebám zlepšení zdravotního stavu.
- Věnovat zvýšenou pozornost zaměstnanců v předdůchodovém věku ve vztahu k přesčasové práci a blížícímu se odchodu do starobní penze.
- Nabídnout zaměstnancům společné sportovní aktivity, nebo lázeňské pobyty.

4. Doporučení v oblasti spánkového režimu

- Při vstupním pohovoru se zaměstnancem, informovat zaměstnance o negativních vlivech na jeho zdraví, které mohou přinést negativní vlivy jak na jeho zdraví, sociální a rodinný život.
- Vytvořit informační letáčky o vlivech nedostatku spánku na zdraví, život a psychiku člověka, kde budou promítnuty základní pravidla, která mají za cíl zlepšit spánkovou dobu a dobu odpočinku u určitých potřebných podmínkách pro kvalitní spánek
- Prvotní materiály a letáčky distribuovat za spolupráce s odborovou organizací.

5. Důchodový systém

- Úplná elektronizace státní správy přinese významné úspory, zpřehlednění systému a výpočtů
- Mělo by dojít k většinové politické shodě a ta by měla být představena veřejnosti jako jednotný konsenzuální výstup, a ne jako výstup tlačенý jednostrannou mocí dle dřívějších postupů pravicových stran.
 - Rodinný život by měl být upřednostňován v rámci dřívějšího odchodu do důchodu nejenom z hlediska společenské odpovědnosti ale i z hlediska výchovy potomků a dalších daňových poplatníků.
 - Znovuzavedení kategorizací prací i ve vztahu k vícesměnnému a nerovnoměrnému rozvržení prací by měl být součástí propracované důchodové reformy zohledňující negativní především zdravotní vlivy jednotlivých prací.
 - Je zapotřebí změnit limity archivace dokumentů nejenom firem, ale i státní správy v souvislosti s případným prokazováním odpracovaných let a přispívání do sociálního důchodového zabezpečení, a to z důvodu, že častokrát chybí dokumenty prokazující dřívější zaměstnávání a nelze jinak prokázat dřívější zaměstnávání.
 - Zavézt automatickou valorizační doložku související například s růstem nominálních mezd.
 - Zkrátit minimální dobu přispívání do důchodového pojištění ve vztahu k přepočtu výše přispívání, aby i kratší doba přispívání byla jistotou alespoň nějaké výše důchodu.

- Změnit právní prostředí v souvislosti s přeplatky na dani, tak aby o ně poplatník nemusel žádat a musel mu je automaticky stát zaslat, nebo jej na ně i jejich výši upozornit.
- Zákonnou normou určit, že musí investiční společnosti hospodařit s nezáporným úrokem ve vztahu k příspěvkům účastníka

6. Nárok na důchod versus odpracovaná doba

- Automatická valorizace důchodů, dle celospolečenské dohody a v rámci dohody tripartity
- Navýšení odčitatelné položky na poplatníka
- Navýšení plateb za pojištěnce, a to nejenom za státní, ale i OSVČ
- Zavedení plateb sociálního a zdravotního pojištění u DPP nad měsíční částku příjmu 3500,- Kč.

7. Úvod do výživy člověka

- Zaměstnavatelé by měli zaměstnance informovat před nástupem na noční práci o optimální formě stravování a odpočinku mezi směnami. Zaměstnanci při neznalosti těchto základních principů pak dělají chyby v zaměstnání, hrozí zvýšené nebezpečí úrazu, poškození zdraví, případně majetku a dopad to může mít i na rodinné soužití.
- Sám zaměstnavatel by měl mít zájem informovat zaměstnance o možných rizicích za účelem udržení produktivity a kvality výroby.
- Na straně zaměstnavatele by měla být i snaha blíže poznat zaměstnance nejen po zdravotní stránce (lékařská prohlídka), ale i psychická odolnost v případě přidělení noční práce.
- Umožnit za spolupráce s odborovou organizací vytvořit informační brožury společně se specialistou z oboru v rámci stravovacích doporučení
- Pravidelně projednávat v rámci bipartitních jednání stravování zaměstnanců a případné zlepšení vaření a vybavení v rámci stravovacích zařízení.
- Doporučujeme doplnit příslušné expertní skupiny SPS o zástupce OS Stavba, aby problematika vícesměnných provozů, zaměstnávání pracovníků se zemí s jinou kulturou a postup při realizaci důchodové reformy mohla být projednána na pracovní úrovni a poté doporučené závěry mohly být s využitím synergického efektu prosazovány na vrcholných úrovních zástupci SPS a OS Stavba společně.
- V rámci zaměstnavatelů ověřit, zda se problematikou vyvážené stravy již zaobírali, zda jim výživový poradce již radil v rámci vyvážené stravy.
- Provéřit možnosti případných změn v rámci stravování samotných zaměstnanců
- Provéřit variantu prodloužení přestávky na jídlo a oddech, kdy je z hlediska stravování důležité jíst v klidu a soustředěně.
- Provéřit v praxi, kolik osob neodloží při jídle telefon z ruky a udělat případně protipatření.
- Je zapotřebí zachovat vyváženost – pokud se budu stravovat většinu času dobře, tak si občas mohu dopřát i nějaký větší příjem kalorií a neublíží mi to. Navíc dojde ke zlepšení zdravotního stavu.

Sociální partneři mohou v tom procesu, tedy v implementaci těchto níže uvedených doporučení sehrát významnou roli za předpokladu, že především v rámci kolektivního vyjednávání, bipartitního a tripartitního jednání budou v rámci společné doporučení jednat nejenom s managementem firem, ale i vedením státu v rámci společného cíle.

Doporučení budou, a mohou být realizována na všech řídicích úrovních. Jejich dopad přispěje k příznivému pracovnímu prostředí

Náročnost realizace řešení je časově neomezená a tato doporučení by měla být zavedena v rámci firem a některá i v rámci státu.

Finanční Náročnost realizace řešení je nulová je zanedbatelná vzhledem k danému přínosu.

8) Přehled doporučení pro oblast klíčové aktivity 04

Sociální partneři mohou v tom procesu, tedy v implementaci těchto níže uvedených doporučení sehrát významnou roli za předpokladu, že především v rámci kolektivního vyjednávání, bipartitního a tripartitního jednání budou v rámci společné doporučení jednat nejenom s managementem firem, ale i vedením státu v rámci společného cíle.

Doporučení budou, a mohou být realizována na všech řídicích úrovních. Jejich dopad přispěje k příznivému pracovnímu prostředí.

Náročnost realizace řešení je časově neomezená a tato doporučení by měla být zavedena v rámci firem a některá i v rámci státu.

Finanční Náročnost realizace řešení je nulová je zanedbatelná vzhledem k danému přínosu.

- Zpětné zavedení kategorizací práce a dřívější odchod do penze u vybraných profesí v oboru stavebnictví za specifikovaných podmínek je reálné v souvislosti s dohodou bipartitních partnerů jako základu pro předložení materiálu a musí následovat úprava legislativy.
- Prodloužení přestávky na jídlo a oddech je reálné v jednosměnných provozech za účasti změny legislativy-úprava pracovní doby, nebo úpravě pracovní doby v KS.
- Výživový poradce může být dalším benefitem a pomocí specialisty v oboru stravování, což je realizovatelné a nepřinese nikterak významně zvýšené náklady s tím, že by došlo k zakomponování přímo do Kolektivní smlouvy.
- Pravidelný režim lázeňských pobytů pro zaměstnance-1/3 příspěvek zaměstnanec, 1/3 příspěvek zaměstnavatel a 1/3 spoluúčast zdravotní pojišťovna - 5 let před nárokem na starobní penzi je realizovatelné při dohodě sociálních partnerů a v rámci tripartity. Dále bude následovat i potřebná změna legislativy a přehodnocení zdravotního prevence zaměstnanců v předdůchodovém věku.
- Archivační dobu týkající se mzdových listů doporučujeme zvýšit z 30 let na 50 let což je reálné, a i díky praxi a téměř finančně nenáročné za přispění změny v legislativě.
- Navýšení dovolené za odpracované roky u zaměstnavatele za každých 10 odpracovaných let u zaměstnavatele, nebo jeho předchůdců 2 dny dovolené navíc je reálné i z hlediska praxe, která to ukazuje za předpokladu dohody sociálních partnerů a zakotvení do kolektivních smluv.
- Automatická valorizace důchodů, dle celospolečenské dohody a v rámci dohody tripartity je reálná i v rámci dohody tripartity ve vztahu ke změně legislativy a celospolečenské většinové shodě.
- Navýšení plateb za pojištěnce, a to nejenom za státní, ale i OSVČ je reálné a jsou to i další zdroje příjmu státního rozpočtu, ve vztahu k zásluhovosti a za předpokladu dohody v rámci tripartity a legislativní změny.

Příloha č.1

ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY Z REALIZACE KLÍČOVÉ AKTIVITY Č.04

Název klíčové aktivity projektu: **VLIV VÍCESMĚNNÝCH PROVOZŮ NA VÝKON PROFESY A FYZICKOU ZÁTĚŽ**

Bipartitní platforma: **Stavebnictví I.**

Výsledky ověření v praxi

Do 30.11.2021 byly získávány poznatky a výsledky z pilotních projektů, realizovaných v průběhu dubna 2021 až listopadu 2021 ve vybraných firmách, kde působí OS Stavba ČR a SPS.

Pilotní ověření probíhalo převážně osobně a telefonicky, kdy se jednotliví účastníci pilotních projektů vyjadřovali k oblastem, které se přímo dotýkají chodu firem. Rovněž se vyjadřovali k prostředí, v kterém zaměstnanci pracují, přímo ovlivňujícím jednotlivce, či skupiny zaměstnanců ve vztahu k fyzické zátěži.

Významným faktorem, který měl vliv na zpracování byl čas, i z toho důvodu, že v předchozím období docházelo ke stagnaci a omezením fungování firem v přímé souvislosti s korona krizí, kdy se následně doháněly výpadky zaměstnanců v pracovních procesech z důvodu karantén a následných nemocí a zástupů. To mělo významný vliv nejenom na jednotlivé výkony a omezení, ale i na zdraví jednotlivých zaměstnanců z důvodu následného vyčerpání.

Doporučujeme se vrátit v průběhu třetího čtvrtletí roku 2022 znovu k těmto výsledkům s tím, že bychom je aktualizovali a tím i z hlediska delšího časového odstupu v době stabilizovaného prostředí přinesly i objektivnější výsledky daného ověření z praxe.

Fyzioterapeutické doporučení

Nejčastější odpovědi k tématu:

Případné příplatky za směnnost, byly zrušeny a nedošlo k žádné náhradě. Většina zaměstnanců by uvítala spíše jednosměnný pracovní režim.

Rehabilitace zaměstnanců po odpracování vícero let v nočních době probíhá v lepších případech 2 až tři roky.

Zaměstnanci a zaměstnavatelé by měli najít shodu, na rehabilitační podpoře v rámci zaměstnanců, kteří často dlouhá léta pracují v jednostranně zaměřeném výkonu práce.

Měl by se nastavit pravidelný proces rehabilitací po odpracování zaměstnance ve fyzicky náročném prostředí za určitou dobu výkonu práce.

Příplatek za noční práci nenahradí nikterak zdravotní změny dlouhodobou prací zaměstnanců pracujících v nerovnoměrné pracovní době a související s noční prací.

Pilotní ověření

Je zapotřebí věnovat větší pozornost zaměstnancům ve vícesměnných provozech, zaměstnancům pracujícím v nočních směnách a pravidelně sledovat a vyhodnocovat případné problémy zaměstnanců související s výkonem i jednotvárné práce.

Zapotřebí je rovněž i sledovat četnost problémů s výkonem noční práce a práce v noci, kde mají zaměstnanci převrácený proces spánku a biorytmů, přímo související s odpočinkem a případným zvýšením rizikem úrazů.

Je zapotřebí věnovat více pozornosti zaměstnancům pracujícím v nerovnoměrně rozvržených pracovních směnách a souvislostem s rehabilitacemi, které by měli být zaměřeny na konkrétní doporučení závodního preventivního lékaře.

Významná pozornost by měla být věnována jak z řad zaměstnavatelů, tak z řad samotných zaměstnanců předcházení psychosomatickým rizikům onemocnění.

Pravidelný režim lázeňských pobytů pro zaměstnance-1/3 příspěvek zaměstnanec, 1/3 příspěvek zaměstnavatel a 1/3 spoluúčast zdravotní pojišťovna - 5 let před nárokem na starobní penzi je reálný za předpokladu dohody sociálních partnerů a podpory změny legislativy v rámci zdravotní prevence a rehabilitace zaměstnanců pracujících v nerovnoměrně rozvržených pracovních režimech a nočních směnách.

Sám zaměstnavatel by měl mít zájem informovat zaměstnance o možných rizicích za účelem udržení produktivity a kvality výroby.

Na straně zaměstnavatele by měla být i snaha blíže poznat zaměstnance nejen po zdravotní stránce (lékařská prohlídka), ale i psychická odolnost v případě přidělení na práce v nočních směnách. Je zapotřebí pravidelně projednávat v rámci bipartitních jednání stravování zaměstnanců a případné

Důchodový systém

Nejčastější odpovědi k tématu:

Uvítali bychom důchodovou reformu, která bude výsledkem celostátního politického konsensus spojeného se zásluhovostí související se stabilním důchodovým prostředím s dlouhodobou perspektivou.

Řadu let se hovoří o důchodové reformě a že je zapotřebí ji po dlouhé době udělat pro udržitelnost daného systému, ale všechny strany vidí danou problematiku jinak a nedokáží se v průběhu let společně dohodnout.

Důchodová reforma proběhla v předchozích letech již několikrát a důkazem, že proběhla je jistě například změna a prodloužení věku odchodu obyvatel do starobního důchodu jako minimální potřebná doba zákonného důchodového pojištění.

Všechny politické strany by měli věnovat více pozornosti „Důchodové komisi“, která jim již řadu let podává zprávy a doporučení, související s důchodovou reformou a plány na následující období.

Každá vláda by měla nejenom prosazovat své plány, ale i naslouchat okolním názorům, a ty v rámci vyhodnocení zapracovávat do svých plánů, které následně prosazuje.

Je jednoznačně prokazatelné, že mají vícesměnné provozy a převážně noční práce negativní vliv na nejenom zdraví jednotlivých zaměstnanců, ale i vliv na dobu dožití a užití důchodu, výdajovou stránku následné zdravotní péče, čas strávený a související se zdravotní péčí a výkonem jednotlivých profesí.

Úlevu na případných odvodech a ve vztahu k důchodové reformě uvítá převážně podnikatelská sféra v rámci oboru stavebnictví.

Ověření v praxi

V rámci pilotního ověření vyplynulo, že je zpětné zavedení kategorizací práce a souvisejícího dřívějšího odchodu do penze u vybraných fyzicky náročných profesí v oboru stavebnictví významným tématem a zaměstnanci i firmy by uvítali dlouhodobé stabilní právní prostředí, garantující jim předvídatelné prostředí a jistoty do budoucna v případě, kdy dojde k celostátnímu politickému konsensu.

Shoda byla i na stanovení předem specifikovaných podmínek výběru fyzicky náročných profesí, která by měla být dále rozpracována, konkretizována a přesně specifikována ve vztahu k podmínkám, potřebném času a za případnou jakou úlevu by jak firmy, tak zaměstnanci mohli přispět této geopolitické dohodě.

Odpracovaná doba zaměstnanců pracujících v noci, v souvislosti s dobou odpracovaných směn, by měla být zohledněna ve vztahu k dřívějšímu odchodu do penze.

Spánkový režim a převrácené spaní má negativní vliv na zdraví zaměstnanců a současně i na výkonnost v noční době.

Všichni účastníci pilotního ověření se shodují, že by mělo dojít k shodě na výběru fyzicky náročných profesí v oblasti stavebnictví, kde jednotliví zaměstnanci pracují i v nočních směnách, které budou zohledněny v rámci dřívějšího odchodu do penze.

Účastníci pilotního ověření se shodují, že by mělo v rámci důchodové reformy dojít i k přehodnocení odvodové činnosti za zaměstnance ve vztahu k navýšení plateb do důchodového systému.

Je zapotřebí změnit archivační dobu mzdových listů z 30 let na 50 let, a to z důvodu, že se stále objevují zaměstnanci, kteří mají problém doložit výkon

práce trávající déle než 30 let, kdy pracovali u jiného zaměstnavatele. Tato změna přinese pouze náklady na archivaci a legislativní změnu.

Automatická valorizace důchodů je reálná v případě geopolitické a celospolečenské dohody a vyřešila by i stabilitu prostředí ve vztahu k daným předvídatelným očekáváním.

Spánkový režim

Nejčastější odpovědi k tématu:

Málo spím, protože jsem stále ve stresu a po noční práci se mi špatně usíná.
Mám dlouhodobé přerušované spaní a jsem unavený.
Mám problémy se stravováním a jím mnoho rychlých cukrů a potravin z oblasti polotovárů.
Mám zdravotní problémy týkající se zvýšeného tlaku
Musím být stále na telefonu

Ověření v praxi

Spánek je svým významem zcela nenahraditelný a významný vliv nejenom na obnovení životní síly, zdraví, ale i psychické nálady, která se zpětně odráží a naplňuje ostatní potřeby dané osoby a je zapotřebí zaměstnancům opakovat, jaký vliv má dobrý spánek a jak ho dosáhnout na každý organizmus.

Pravidelný a kvalitní spánkový režim předchází významně civilizačním chorobám.

Pravidelný spánek má významný preventivní vliv předcházení pracovních úrazů a samozřejmě jde i ruku v ruce s vyšší výkoností daného jednotlivce, jako zaměstnance.

Osoba, která je dostatečně odpočínutá má výrazně menší % podílu na nekvalitní výrobě, i pracovním výkonu v práci.

V rámci střídání směn ve vícesměnných provozech je důležité plánovat směny tak, aby daní zaměstnanci měli dostatečnou dobu pro regeneraci sil a odpočinek, což se povětšinou děje, nicméně zaměstnanci pracují nejenom v rámci přesčasové práce i řadu dní, ale dělají následně další činnosti doma, které mají rovněž i negativní vliv na jejich zdraví a je zapotřebí jim toto připomínat.

U zaměstnanců starších 40 let se začínají objevovat zdravotní komplikace, související s přetěžováním organismu po dlouhá léta pracovní činnosti a mělo by dojít z hlediska bipartitní spolupráce k preventivním činnostem obou partnerů v rámci předcházení tohoto stavu.

Zaměstnavatelé by měli zaměstnance informovat před nástupem na noční práci o optimální formě stravování a odpočinku mezi směnami. Zaměstnanci při neznalosti těchto základních principů pak dělají chyby v zaměstnání, hrozí zvýšené nebezpečí úrazu, poškození zdraví, případně majetku a dopad to může mít i na rodinné soužití.

Nárok na důchod versus odpracovaná doba

Nejčastější odpovědi k tématu:

Uvítal bych, kdybych mohl odejít dříve do důchodu, v případě že bych odpracoval ve vícesměnném provozu 15 let, nebo 10 let v nočních směnách. Odpracoval jsem mnoho směn v přesčasovém režimu a doba výkonu práce není zohledněna v souvislosti s dobou vzniku nároku na odchod do penze.

Ověření v praxi

Zaměstnanci by uvítali změnu důchodového systému v souvislosti s odpracovanou dobou ve vícesměnných režimech a dobou odpracovanou v nočních směnách.

Rovněž by zaměstnanci ocenili zohlednění odpracované doby u přesčasové práce ve vztahu k případnému nároku na dřívější odchod do důchodu.

V současné době jsou nastaveny parametry vzniku nároku na důchod a je zapotřebí se v této souvislosti i zaměřit na osoby pracující ve směnných provozech, a hlavně pracující v rámci přesčasové práce, kde například zaměstnanci odpracují více směn sice za zvýhodněných finančních podmínek, ale pro výpočet doby minimálního důchodového spoření se daná doba nikterak nezapočítává. To znamená, že ve svém důsledku daný zaměstnanec svou potřebnou dobu minimální dobu odpracuje mnohem dříve, a to i v řádu let, ale do potřebné doby důchodového pojištění se tato doba nezapočítává.

Výživa člověka

Nejčastější odpovědi k tématu:

Přešli jsme na stravenkový režim a mnoho zaměstnanců přestalo chodit na obědy.

Závodní stravování Nám bylo firmou i z ekonomických důvodů zrušeno.

Mám málo času na jídlo a vždy chvátám.

Vaříme z polotovarů, nebo se stravuji v rychlém občerstvení.

Uvítal bych pomoc specialisty

Ověření v praxi

Prodloužení přestávky na jídlo a oddech je reálné v jednosměnných provozech za účasti změny legislativy-úprava pracovní doby, nebo úpravě pracovní doby v KS a dohodě se sociálním partnerem. Bude ale souviset s prodlouženou pracovní dobou, kterou nejspíše nebudou akceptovat samotní zaměstnanci.

Správné rozložení stravování a kvalita stravy má významný vliv na zdraví člověka i jako preventivní předcházení civilizačním chorobám. Stravování a vyvážená strava má vliv i na zdraví chrupu, zvýšené finanční náklady na podporu zdraví, výdaje domácnosti, výkonnost zaměstnance, spokojenost a produktivitu. Z tohoto důvodu je nutné se zabývat výživou člověka jako i zaměstnance, poněvadž i v pracovněprávní oblasti má daná výživa významný vliv na prevenci rizika vzniku pracovních i mimopracovních zdravotních komplikací a úrazů. Pomoc výživového specialisty je vítána a doporučujeme ji zahrnout jako možný benefit do Kolektivních smluv. Z pilotního ověření vyplynulo, že dochází k významnému nevyváženému stavu stravování zaměstnanců ve vícesměnných provozech a je zapotřebí se věnovat této problematice hlouběji i z důvodu následného zlepšení zdravotního stavu zaměstnanců.